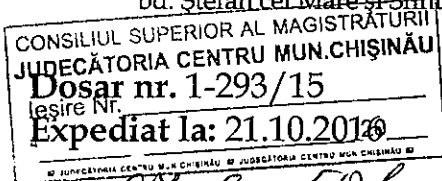

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
JUDECĂTORIA CENTRU
MUNICIPIUL CHIȘINĂU

bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 73, MD-2001 Chișinău • tel: (373 22) 27-53-13 • fax: (373 22) 272740

07-6-501
21.10.2016

Curții Constituționale a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. A. Lăpușeanu 28

Judecătoria Centru, mun. Chișinău vă expediază alăturat sesizarea cu privire la excepția de neconstituționalitate a art. 132¹ alin. (2) pct. 2); art. 132² alin. (2) lit. b) și c) și alin. (3); art. 132⁴ alin. (1), (7); 132⁵ alin. (7), art. 134⁶; art. 132⁹ alin. (15) și art. 135 alin. (1) din Codul de procedură penală, depusă de către apărătorul inculpatului Panfili Veaceslav, avocatul Nicoară Vasile, în cauza penală de învinuire a lui Panfili Veaceslav, în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.30, 324 alin.3 lit. a) Cod Penal.

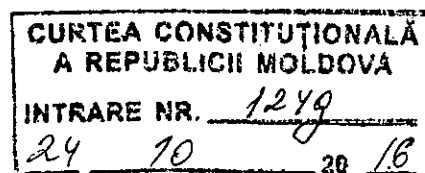
Anexă: Încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din data de 19 octombrie 2016

85' Sesizarea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și actele anexate pe file.

Judecătorul Judecătoriei Centru mun. Chișinău

Arhip Alexandru

ÎNCHEIERE

19 octombrie 2016

mun. Chișinău

Judecătoria Centru, mun. Chișinău

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul – Alexandru Gafton
judecătorul – Natalia Mămăligă
judecătorul – Alexandru Arhip

cu participarea
grefierului - Țînor Svetlana
procurorului – Octavian Echimovschi
apărătorului – Vasile Nicoară
inculpatului – Panfili Veaceslav

examinând în ședință publică demersul apărătorului inculpatului Panfili Veaceslav, avocatul Vasile Nicoară cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza penală de învinuire a lui Panfili Veaceslav în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.30, 324 alin.3 lit. a) din Codul Penal,

c o n s t a t ă :

În procedura Judecătoria Centru mun. Chișinău se află în proces de examinare cauza penală de învinuire a lui Panfili Veaceslav în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.30, 324 alin.3 lit. a) din Codul Penal.

În ședința de judecată apărătorul inculpatului Panfili Veaceslav, avocatul Vasile Nicoară a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 132¹ alin. (2) pct. 2); art. 132² alin. (2) lit. b) și c) și alin. (3); art. 132⁴ alin. (1), (7); 132⁵ alin. (7), art. 134⁶; art. 132⁹ alin. (15) și art. 135 alin. (1) din Codul de procedură penală.

În acest context, avocatul Vasile Nicoară consideră că, normele indicate *supra* contravin art. 1 alin. (3); art. 4; art. 7; art. 8 alin. (1); art. 16; art. 20; art. 21; art. 25 alin. (1) și (2); art. 26 alin. (1) și (2), art. 28; art. 30, art. 72 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova.

Inculpatului Panfili Veaceslav a solicitat admiterea demersului în sensul formulat.

Procurorul Octavian Echimovschi a lăsat soluționarea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, la discreția instanței.

Analizând solicitarea formulată de către apărătorul inculpatului Panfili Veaceslav, avocatul Vasile Nicoară privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, audiind poziția participanților la proces, instanța de judecată consideră necesar de o admite, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 7 alin. 3) din Codul de procedură penală, dacă în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională.

În acest context, Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, a relevat următoarele: "82. [judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate. 83. Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.

Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.”

Din conținutul solicitării de ridicare a excepției de neconstituționalitate, instanța reține că aceasta vizează următoarele norme art. 132¹ alin. (2) pct. 2); art. 132² alin. (2) lit. b) și c) și alin. (3); art. 132⁴ alin. (1), (7); 132⁵ alin. (7), art. 134⁶; art. 132⁹ alin. (15) și art. 135 alin. (1) din Codul de procedură penală.

Totodată, instanța de judecată evidențiază că, avocatul Vasile Nicoară apreciază normele indicate *supra* contrare art. 1 alin. (3); art. 4; art. 7; art. 8 alin. (1); art. 16; art. 20; art. 21; art. 25 alin. (1) și (2); art. 26 alin. (1) și (2), art. 28; art. 30, art. 72 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova.

În acest context, instanța de judecată menționează că, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, articolului 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 4 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale.

Astfel, sub aspectul verificării întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, instanța menționează că normele vizate de către avocatul Vasile Nicoară constituie obiect al controlului de constituționalitate.

De asemenea, ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către apărătorul inculpatului Panfili Veaceslav, avocatul Vasile Nicoară precum și nu există o hotărâre sau o decizie anterioară a Curții avînd ca obiect de examinare prevederile contestate.

Din aceste considerente, ținînd cont că normele solicitate a fi supuse controlului de constituționalitate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei deduse judecății, avînd în vedere că judecătorul este în imposibilitate să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, instanța admite solicitarea apărătorului inculpatului Panfili Veaceslav, avocatul Vasile Nicoară și ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 132¹ alin. (2) pct. 2); art. 132² alin. (2) lit. b) și c) și alin. (3); art. 132⁴ alin. (1), (7); 132⁵ alin. (7), art. 134⁶; art. 132⁹ alin. (15) și art. 135 alin. (1) din Codul de procedură penală.

În conformitate cu art. 7 și art. 342 din Codul de procedură penală, instanța de judecată,

d i s p u n e :

Se admite demersul apărătorului inculpatului Panfili Veaceslav, avocatul Vasile Nicoară cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a art. 132¹ alin. (2) pct. 2); art. 132² alin. (2) lit. b) și c) și alin. (3); art. 132⁴ alin. (1), (7); 132⁵ alin. (7), art. 134⁶; art. 132⁹ alin. (15) și art. 135 alin. (1) din Codul de procedură penală.

Se suspendă procesul în cauza penală de învinuire a lui Panfili Veaceslav în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.30, 324 alin.3 lit. a) din Codul Penal.

Se remite Curții Constituționale prezenta încheiere, sesizarea cu actele anexate, pentru a fi examinată conform competenței.

Încheierea este definitivă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Judecătorul

Judecătorul

Alexandru Gafton

Natalia Mămăligă

Alexandru Arhip

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

I – AUTORUL SESIZĂRII

- (Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Nume/Denumire Nicoară

2. Prenume Vasile

3. Funcția: Avocat, Biroul Asociat de Avocați „Pro Dreptate”

4. Adresa mun. Chișinău, str. Șciusev 41/B

5. Tel./fax (022) 22 98 82, GSM 069103919

6. Numele și prenumele reprezentantului*

7. Ocupația reprezentantului

8. Adresa reprezentantului

9. Tel.

10. Fax

11.

* Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

II. OBIECTUL SESIZĂRII

12. Obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile cuprinse în Secțiunea a 5-a, Cap. III din Codul de procedură penală, inclusiv art. 132¹ alin. (2) pct. 2); 132² alin. (2) lit. b), c), (3); 132⁴ alin. (1), (7); 132⁵ alin. (7); 134⁶; 132⁹ alin. (15); 135 alin. (1) din Codul de procedură penală, care urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei penale și contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (3); 4; 7; 8 alin. (1); 16; 20; 21; 25 alin. (1), (2); 26 alin. (1), (2); 28; 30; 72 alin. (3) din Constituție.

Articolul 132¹ alin. (2) pct. 2) din Codul de procedură penală prevede următoarele:

(2) Măsurile speciale de investigații se dispun și se efectuează dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:
(...)

2) Există o bănuială **rezonabilă** cu privire la pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, cu excepțiile stabilite de lege.

Articolul 132² alin. (2) lit. b), c), (3) din Codul de procedură penală prevede următoarele:

(2) Cu autorizarea procurorului:

(...)

b) urmărire vizuală;

c) controlul transmițerii sau primirii banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite;

(3) Măsurile speciale de investigații se efectuează de către ofițerii de investigații ai subdiviziunilor specializate ale autorităților **indicate în Legea privind activitatea specială de investigații.**

Articolul 132⁴ alin. (1); din Codul de procedură penală prevede următoarele:

(1) Procurorul care conduce sau exercită urmărirea penală pune, prin ordonanță motivată, măsura specială de investigații în executarea subdiviziunilor specializate ale autorităților **indicate în Legea privind activitatea specială de investigații.**

Articolul 132⁴ alin. (7) din Codul de procedură penală prevede următoarele:

(7) Măsura specială de investigații se dispune pe o perioadă de 30 de zile cu posibilitatea de a fi prelungită întemeiat până la 6 luni, cu excepțiile stabilite de prezentul cod. Fiecare prelungire a duratei măsurii speciale de investigație nu poate depăși 30 de zile. Dacă termenul de autorizare a efectuării măsurii speciale de investigații a fost prelungit până la 6 luni, este interzisă autorizarea repetată a măsurilor speciale de investigații pe același temei și asupra aceluiași subiect (...).

Articolul 132⁵ alin. (7) din Codul de procedură penală prevede următoarele:

(7) Dacă prin ordonanță/încheiere se constată legalitatea efectuării măsurii speciale de investigații, procurorul sau judecătorul de instrucție, în cazul când acesta a autorizat măsura, informează persoanele care au fost supuse măsurii speciale de investigații. Pe parcursul efectuării urmăririi penale, judecătorul de instrucție sau procurorul poate amâna, prin hotărâre motivată, informarea persoanei supuse măsurii speciale de investigații, dar **nu mai târziu de momentul încetării urmăririi penale.**

Articolul 132⁹ alin. (1), (13), (15) din Codul de procedură penală prevăd următoarele:

(15) În termen de 48 de la finisarea perioadei de autorizare a interceptării și înregistrării, procurorul prezintă judecătorului de instrucție procesul-verbal și suportul în original pe care au fost înregistrate comunicările. Judecătorul de instrucție se expune printr-o încheiere asupra respectării cerințelor legale la interceptarea și înregistrarea comunicărilor **de către organul de urmărire penală** și decide care din comunicările înregistrate urmează a fi nimicite, desemnând persoanele responsabile de nimicire. ...

Articolul 134⁶ din Codul de procedură penală prevede următoarele:

Urmărirea vizuală reprezintă relevarea și fixarea acțiunilor persoanei, a unor imobile, a mijloacelor de transport și a altor obiecte.

Articolul 135 alin. (1) din Codul de procedură penală prevede următoarele:

(1) Controlul transmițerii sau primirii banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite reprezintă supravegherea și documentarea înmînării sau predării de bani, servicii ori de alte valori materiale sau nemateriale către persoana care le pretinde, acceptă, extorcă sau de către persoana care le oferă, precum și către sau de către complicii acestora.

(3) Acțiunile de transmitere sau primire sub control a banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite, deși cad formal sub incidența infracțiunii, în mod separat nu constituie infracțiune și se realizează doar în scop de identificare a intențiilor și de verificare a sesizării cu privire la săvârșirea infracțiunii care a început până la sau în afara implicării organelor indicate la alin. (2).

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13. La originea cauzei penale stă denunțul unei persoane, T.A., înregistrat la 15.01.2015, ora 16 și 50 min., în cancelaria Procuraturii Anticorupție. Denunțatorul a indicat că la 10.01.2015 a avut o întâlnire cu judecătorul Veaceslav Panfilii, care i-ar fi comunicat că va adopta o hotărâre favorabile mamei sale în cadrul unui dosar civil pe care îl examina. Denunțatorul a afirmat că judecătorul i-ar fi *dat de înțeles* că trebuie să-i transmită 500 Euro. Printr-o rezoluție, Procurorul anticorupție a dispus ca un subaltern să examineze denunțul în conformitate cu prevederile art. 274 din Codul de procedură penală. La 15.01.2015, în intervalul de timp 16:55 – 18:00 min., fiind audiat de procuror, denunțatorul a declarat, printre altele, următoarele: „*În vara an. 2014, mama (...) a aflat că a fost deposedată de cota parte dintr-o încăpere (...). Astfel, în aceeași perioadă, un cunoscut de al meu (...) mi-a spus că îl cunoaște pe judecătorul Veaceslav Panfilii și că îmi poate organiza o întâlnire la care să-i spun, că în an. 2007, Jaloveni Gaz a prezentat documente false în procesul de judecată. În perioada august 2014 – ianuarie 2015 m-am întâlnit cu judecătorul (...), i-am spus care este problema, el și-a amintit că a adoptat hotărârea despre care am menționat mai sus. Eu i-am spus că hotărârea este ilegală, însă el nu a reacționat și încerca să fugă de răspuns. (...)*”.

În aceeași zi, în intervalul de timp 18:09 – 19:25 min., au fost efectuate câteva acțiuni procesuale fără concursul Procurorului General, fiind emise și acte procesuale: Ordonanța privind ridicarea înregistrării comunicărilor dintre denunțator și judecător, a documentelor aferente procesului civil; Procesul-verbal de ridicare; Procesul-verbal de examinare a înregistrării audio la care a fost anexată stenograma întocmită de ofițerul de investigații; Ordonanța privind recunoașterea și anexarea corpurilor delictive. Toate acțiunile au fost efectuate până la pornirea urmăririi penale.

Potrivit pieselor din dosar, la 15.01.2015, într-un interval de timp nestabil, Procurorul General a emis o ordonanță prin care a dispus pornirea urmăririi penale în privința judecătorului, conform indicilor infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (3) lit. a) CP, **indicându-se expres că urmărirea penală va fi exercitată de Procuratura Anticorupție.**

La 15.01.2015, într-un interval de timp nestabil, Procurorul anticorupție a emis o ordonanță prin care a dispus, **contrar actelor de dispoziție ale Procurorului General**, efectuarea urmăririi penale de către un grup de procurori în Procuratura Anticorupție precum și ofițeri ai Centrului Național Anticorupție. Imediat au fost puse în aplicare măsuri speciale de investigații, care poartă semne de provocare și încurajare la comiterea infracțiunii, inclusiv acțiunea procesuală privind controlul transiterii banilor sau altor valori materiale; urmărirea vizuală; interceptarea și înregistrarea comunicărilor și a imaginilor; documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice, precum și localizarea sau urmărirea prin sistemul de poziționare globală (GPS) ori prin alte mijloace tehnice. Ulterior, a fost prelungit termenul măsurilor speciale de investigații. La 16.03.2015, a doua zi după ce a expirat perioada de autorizare a măsurilor speciale de investigații, procurorul a dispus prelungirea termenului acțiunii procesuale.

Astfel, la 15.01.2015, se pare că, până la emiterea ordonanței privind pornirea urmăririi penale, ofițerul de investigații C.M. a întocmit un raport în care, printre altele, a indicat următoarele: „*(...) în cadrul dosarului penal (...) este necesar de a autoriza măsura specială de investigație controlul transiterii banilor sau a altor valori materiale extorcate pe un termen de 30 zile (...)*”.

În aceeași zi, a fost emisă o ordonanță prin care s-a dispus efectuarea acțiunii procesuale, după care, a fost întocmit un proces-verbal privind examinarea și predarea bancnotelor, în care, printre altele, au fost indicate următoarele: „*Mijloacele bănești respective au fost prezentate către cet. Alexandru Tuchiliuș din mijloacele financiare ale Centrului, fapt confirmat prin semnătură (...)*”. Potrivit Raportului privind rezultatele măsurii speciale de investigații, acțiunea procesuală a fost pusă în aplicare în aceeași zi. În așa mod, se atestă că reprezentanții autorităților statului au organizat săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 325 CP, situație, care urmează a fi percepută prin prisma dispozițiilor art. 42 alin. (3) CP.

În luna februarie 2015, ofițerul de investigații a întocmit un alt raport, în care a indicat: „*(...) la moment este necesar de stabilit și confirmat suma concretă de bani pretinsă de către (...) Veaceslav Panfilii, precum și ce acțiuni în exercitarea funcției sale acesta urmează să întreprindă pentru banii primiți sau pretinși. Astfel, consider oportun prelungirea măsurii speciale de investigație (...)*”. Respectiv, chiar și în luna februarie 2015, organul de urmărire penală nu avea la dispoziție indici, care i-ar fi permis să constate prezența unui element constitutiv al infracțiunii – art. 52 alin. (1) CP, și anume, latura subiectivă, care în cazul infracțiunii prevăzute de art. 324 CP presupune **existența scopului special**. Astfel, urmărirea penală a fost pornită fără a se ține cont de exigențele privind procesul de calificare a infracțiunii, fondate pe dispozițiile art. 51; 52; 113 CP, iar măsurile speciale de investigații au avut menirea să provoace apariția „*scopului special*”, prin implicarea activă a unei persoane fizice care acționa ca un agent sub acoperire. Neclaritățile privind „*acțiunile în exercitarea funcției (...)* (care) urmează să fie întreprinse pentru banii primiți sau pretinși” împiedicau pornirea urmăririi penale, sau cel puțin, obligau organul de urmărire penală să purcedă la o verificare mai detaliată a veridicității denunțului și, să se limiteze la monitorizarea comportamentului celor două persoane – denunțator și persoana vizată în denunț (*Hotărârea CEDO în cauza Sandu vs. Moldova din 11.02.2014 (cererea nr. 16463/08) && 33, 35*).

La 10.02.2015, procurorul a emis o ordonanță prelungind măsura specială de investigații. La 26.02.2015, ofițerul de investigații C.M. a întocmit procesul-verbal privind examinarea și predarea bancnotelor, în care a indicat următoarele: „*Mijloacele bănești (...) au fost prezentate către cet. Alexandru Tuchiliuș din mijloacele financiare ale Centrului (...). După examinare, mijloacele bănești în sumă de 100 Euro, au fost predate cet. Alexandru Tuchiliuș (...)*”.

Ulterior, ofițerul C.M. a întocmit un raport privind rezultatele măsurii speciale de investigație, în care a indicat că la 26.02.2015, denunțatorul i-a transmis lui Veaceslav Panfilii mijloacele financiare.

La 13.03.2015, ofițerul C.M. a întocmit un raport privind prelungirea termenului acțiunii procesuale, care are un conținut identic cu cel din luna februarie. La 16.03.2015, **după ce termenul măsurii speciale de investigație a expirat**, procurorul a emis o ordonanță prin care a dispus autorizarea și prelungirea termenului acțiunii procesuale. La 07.04.2015, ofițerul C.M. a întocmit un proces-verbal privind examinarea și predarea bancnotelor, fiind fixată transmiterea sumei de 400 Euro de la ofițerul CNA către cet. Alexandru Tuchiluş. În aceeași zi, ofițerul a întocmit un raport privind rezultatele acțiunii procesuale, în care, printre altele, a indicat următoarele: „(...) în cadrul executării ordonanței din 15.01.2015 privind controlul transmiterii banilor și documentării acțiunilor, cet. Alexandru Tuchiluş i s-a transmis bani în sumă de 400 Euro (...) fiind efectuată măsura specială de investigație – controlul transmiterii banilor (...) la 07.04.2015 (...) cet. Tuchiluş Alexandru i-a transmis lui Panfilii Veaceslav suma de 400 Euro”. Prin ordonanța procurorului din 15.04.2015 s-a constatat legalitatea efectuării măsurii speciale de investigație – controlul transmiterii banilor.

În circumstanțe identice cu cele enunțate anterior au fost inițiate, autorizate și efectuate toate măsurile speciale de investigații.

La data de 29.04.2015, partea apărării a fost informată despre finalizarea urmăririi penale, fără a i se aduce la cunoștință, în modul stabilit de lege, în prealabil, actele procesuale privind măsurile speciale de investigații. Oferindu-i părții apărării termen de câteva ore pentru a lua cunoștință cu materialele cauzei penale (*care conține 3 volume câte 220 file fiecare*), până la expirarea termenului de atac a actelor judecătorești privind măsurile speciale de investigații, procurorul a expediat cauza penală în instanța de judecată, rechizitoriul fiind întocmit la data de 02.05.2015. Persoana acuzată a contestat acțiunile procurorului printr-o plângere adresată Procurorului General. Contestația a fost anexată la materialele cauzei penale fără a fi examinată.

Potrivit acuzațiilor din rechizitoriul, „la 10.01.2015 Veaceslav Panfilii (...) a pretins de la Alexandru Tuchiluş, bani ce nu i se cuvin în sumă de 500 Euro (...) pentru a emite o hotărâre prin care să admită cererea de revizuire (...)”. Inculpatul mai este acuzat că la 15.01.2015; 22.02.2015; 26.02.2015; 07.04.2015 a pretins sau a acceptat și primit mijloace financiare (*în total 1000 Euro*) de la denunțator care a acționat în baza actelor de dispoziție ale organului de urmărire penală privind transmiterea banilor sub controlul autorităților statului. Aceste acuzații sunt bazate în exclusivitate pe rezultatele măsurilor speciale de investigație, pe declarațiile denunțatorului, care a acționat sub supravegherea ofițerilor CNA și a declarațiilor date de trei martori chemați să confirme rezultatele măsurilor enunțate.

Inculpatul a fost reținut (*la 07.04.2015*), plasat în arest (*10.04.2015 – 31.07.2015*), supus măsurilor speciale de investigații, care îngrădesc drepturile fundamentale, pus sub învinuire (*la 10.04.2015*), fără ca Procurorul General să conducă sau să exercite nemijlocit urmărirea penală și, cel puțin, fără concursul Procurorului General (*Hotărârea Curții Constituționale nr. 22 din 05.09.2013 privind controlul constituționalității unor prevederi referitoare la imunitatea judecătorului, & 98*).

În speță, măsurile speciale de investigații au fost inițiate și puse în aplicare, în condiții dubioase, fără a fi respectate garanțiile minime ce au menirea să asigure evitarea abuzurilor chiar și în privința unui simplu cetățean, nemaivorbind de un judecător. Ultima acțiune procesuală efectuată până la pornirea urmăririi penale a fost finalizată la 15.01.2015, **ora 19:25 min.** Prima măsură specială de investigație – „*controlul transmiterii banilor*”, a început până la **ora 19:50 min.** Potrivit materialelor cauzei penale, timp de 25 minute au fost întreprinse următoarele acțiuni: procurorul din cadrul Procuraturii Anticorupție a asigurat transmiterea materialelor la Procuratura Generală, care se află pe o altă adresă; Procurorul General a examinat materialele procesului penal, a întocmit o ordonanță și a dispus pornirea urmăririi penale; materialele cauzei penale au fost transmise de la Procuratura Generală la Procuratura Anticorupție; Procurorul anticorupție a examinat materialele cauzei penale și a emis o ordonanță prin care le-a atribuit procurorilor și ofițerilor competența de a efectua acțiuni procesuale; ofițerul de investigații C.M. a examinat materialele cauzei și a întocmit patru rapoarte prin care a motivat necesitatea inițierii măsurilor speciale de investigații; ofițerul de investigații C.M. a asigurat prezența denunțatorului pe care l-a dotat cu tehnică specială și a întocmit un proces-verbal în acest sens; organul de urmărire penală a obținut o cerere de la denunțator prin care acesta își dă acordul la interceptarea comunicărilor; procurorul a recepționat materialele cauzei penale de la ofițerul de investigații, a examinat piesele din dosar, a redactat și a emis patru ordonanțe privind autorizarea măsurilor speciale de investigații.

Analiza circumstanțelor cauzei ne permite să afirmăm că, intervalul de timp scurs din momentul finalizării ultimei acțiuni procesuale efectuate până la pornirea urmăririi penale și momentul punerii în aplicare a măsurilor speciale de investigații – 25 min., ar fi fost insuficient chiar și pentru realizarea unei singure acțiuni din cele indicate *supra*. Respectiv, unele acțiuni au fost documentate ilegal și abuziv. În situația în care s-ar accepta că, toate acțiunile procesuale au fost efectuate și documentate într-un interval de 25 min., ar însemna că autoritățile statului au pus în aplicare acțiuni evidente de provocare (*Hotărârea CEDO din 05.02.2008, cauza Romanaukas vs. Lituania, & 55*).

IV. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14. La nivel național, activitatea specială de investigații este reglementată prin Legea privind activitatea specială de investigații nr. 59 din 29.03.2012 și Secțiunea a 5-a, Capitolul III din Codul de procedură penală. Scopul și spiritul actelor legislative rezultă din notele informative cu privire la proiectele de legi, întocmite conform art. 23 alin. (2) lit. d) în coroborare cu art. 13; 17; 18; 20 din Legea nr. 780 din 27.12.2001, în care, printre altele, au fost indicate următoarele: „*La moment, domeniul în cauză este reglementat de Legea nr. 45-XIII din 12 aprilie 1994 (...). Legea (...) a fost supusă criticilor de mai mulți experți. (...) O notă critică a fost dată acestei legi de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului la 10 februarie 2009 în cauza Iordachi și alții contra Moldovei. (...) Astfel, problemele care pot fi sesizate în cadrul hotărârii în cauză, prezintă idea generală că Legea (...) nu oferă reale garanții contra abuzurilor din partea autorităților la efectuarea măsurilor operative de investigații (...). Conform opiniei Curții, normele din Legea sus nominalizată sunt imprevizibile și neclare, deoarece nu oferă minimul de garanții legale contra unor ingerințe inadmisibile în dreptul fundamental (...). Astfel, urmează de adoptat o nouă lege care să corespundă standardelor internaționale*”. Potrivit notelor informative, scopul și obiectivele proiectelor de lege presupun, inclusiv instituirea unor prevederi privind „*distincția clară între atribuții, rolul și funcțiile a fiecărui subiect care participă la efectuarea, dispunerea și autorizarea măsurilor*”. Elementele novatorii ale actelor legislative constau în delimitarea măsurilor speciale de investigații efectuate în cadrul și în afara urmăririi penale. Potrivit notelor informative, măsurile speciale de investigații: *urmărirea vizuală și / sau documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice, precum și localizarea sau urmărirea prin GPS ori prin alte mijloace tehnice; controlul transmițerii banilor sau altor valori materiale extorcate; utilizarea agenților sub acoperire, au ca scop „verificarea și completarea informațiilor deținute de organele de urmărire penală în vederea fundamentării convingerii cu privire la oportunitatea urmăririi penale” și, se pun în aplicare pînă la pornirea urmăririi penale. Proiectele de lege au fost acceptate de către Parlamentul Republicii Moldova, fără modificări esențiale, fiind completat Codul de procedură penală cu norme procesuale care reglementează activitatea specială de investigații – articolele 132¹ – 138³. Normele legale privind măsurile speciale de investigații, care urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei penale, nu corespund criteriilor de calitate (Hotărîrea Curții Constituționale nr. 8 din 20.05.2013, pct. 105 – 109), sunt contrare dispozițiilor constituționale.*

Potrivit art. 132¹ alin. (2) pct. 2) CPP, măsurile speciale de investigații se dispun și se efectuează doar dacă sunt îndeplinite condițiile cumulative, inclusiv, dacă există o „*bănuială rezonabilă*” cu privire la pregătirea sau săvîrșirea unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, cu excepțiile stabilite de lege. Prin Hotărîrea din 10.02.2009, în cauza Iordachi și alții c. Moldovei; & 51, CtEDO și-a manifestat îngrijorarea în legătură cu faptul că legislația națională nu conține „*prevederi detaliate cu privire la gradul caracterului rezonabil al bănuielii unei persoane pentru autorizarea interceptării*” – un argument care a determinat condamnarea Republicii Moldova pentru violarea art. 8 CEDO. În așa mod, este evident că doar bănuiele „*plauzibile*” („*raisons plausibles*”) – concept dezvoltat de CtEDO (*existența unor fapte sau a unor informații de natură a convinge un observator obiectiv*), ar putea întemeia o ingerință în dreptul fundamental garantat prin art. 8 CEDO. Respectiv, interceptarea și înregistrarea comunicărilor poate fi autorizată doar dacă se demonstrează existența motivelor credibile, care generează un nivel de suspiciune suficient pentru a justifica ingerința. În așa mod, norma criticată contravine art. 23, 30 din Constituție.

Potrivit art. 132² alin. (3) CPP, măsurile speciale de investigații se efectuează de către ofițerii de investigații ai subdiviziunilor specializate ale autorităților indicate în **Legea privind activitatea specială de investigații**. Conform art. 132⁴ alin. (1) CPP, procurorul care conduce sau exercită urmărirea penală, pune prin ordonanță motivată, măsura specială de investigații în sarcina subdiviziunii specializate ale autorităților indicate în **Legea privind activitatea specială de investigații**. În același timp, potrivit art. 27 din **Legea nr. 59 din 29.03.2012**, măsurile speciale de investigații ce se autorizează doar în cadrul urmăririi penale se efectuează în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală. **Legea nr. 59 din 29.03.2012**, art. 6-14 reglementează: subiecții care efectuează activitatea specială de investigații; competența autorităților ale căror subdiviziuni specializate efectuează activitatea specială de investigații; conceptul „*conducătorii subdiviziunilor specializate ale autorităților care efectuează activitatea specială de investigații*”; conceptul „*ofițerul de investigații*”; conceptul „*grupul de ofițeri de investigații*”; obligațiile, drepturile și răspunderea ofițerului de investigații; imputernicirile procurorului în cadrul activității speciale de investigații. Prevederi similare nu se conțin și în Codul de procedură penală, ceea ce denotă că dispozițiile Secțiunii a 5-a, Capitolul III, în special, cele cuprinse în art. 132² alin. (3), 132⁴ alin. (1) CPP, sunt contrare **art. 23 din Constituție** în sensul constatărilor Curții Constituționale expuse în Hotărîrea nr. 26 din 23.11.2010, pct. 10. Viciul de calitate al legii sub aspectul criteriilor de previzibilitate și claritate contravine art. 4 alin. (2) din **Legea privind actele legislative**, nr. 780 din 27.12.2001. În sensul art. 2 alin. (4) CPP și a Hotărîrii Curții Constituționale nr. 1 din 22.01.2008, viciul de calitate nu se înlătură prin conținutul prevederilor Legii nr. 59 din 29.03.2012, inclusiv, datorită spiritului acestui act legislativ. Astfel, considerăm că, normele care constituie obiectul sesizării, contravin și **art. 28, 30 din Constituție**.

Potrivit art. 132⁴ alin. (7) CPP, măsura specială de investigații se dispune pe o perioadă de 30 de zile cu posibilitatea de a fi prelungită întemeiat pînă la 6 luni, cu excepțiile stabilite de prezentul cod. În practică, ca și în speța penală, se întîlnesc cazuri cînd perioada efectuării măsurii speciale de investigații se prelungește după ce a expirat termenul pentru care a fost autorizată. Deturnarea reglementărilor legale de la scopul lor legitim, printr-o sistemică interpretare și aplicare eronată a acestora de către instanțele judecătorești sau de către celelalte subiecte chemate să aplice dispozițiile de lege, poate determina neconstituționalitatea acelei reglementări (*Decizia Curții Constituționale a României, nr. 336 din 30.04.2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 235 alin. (1) din Codul de procedură penală*). Termenul de 30 de zile, indicat în lege, este unul imperativ – acela înăuntrul duratei căruia trebuie să fie îndeplinite sau efectuate anumite acte, inclusiv, dacă este cazul, soluționată chestiunea privind prelungirea autorizării măsurii speciale de investigații. Or, odată ce termenul a expirat acesta nu mai poate fi prelungit. Îndeplinirea actelor procedurale cu respectarea întocmai a termenilor legale reprezintă un element important în desfășurarea procesului penal, fără de care ar fi imposibilă respectarea principiilor fundamentale ale procesului penal (*Decizia Curții Constituționale a României nr. 336 din 30.04.2015*). Astfel, interpretările contestate contravin art. 1 alin. (3), art. 8 alin. (1); art. 16; 20; 21; 30 din Constituție.

Potrivit art. 132⁵ alin. (7) CPP, pe parcursul efectuării urmăririi penale, judecătorul de instrucție sau procurorul poate amîna, prin hotărîre motivată, informarea persoanei supuse măsurii speciale de investigații, dar nu mai tîrziu de momentul încetării urmăririi penale. Această normă se aplică și în cazul interceptării și înregistrării comunicărilor, acțiune efectuată în speța penală, care a dus la îngrădirea dreptului garantat prin art. 8 CEDO. Prin Hotărîrea din 10.02.2009 în cauza Iordachi și alții c. Moldovei, & 95, CtEDO a reiterat garanțiile minime care trebuie prevăzute de lege pentru evitarea abuzului de putere, printre acestea fiind și reglementări clare (& 94 din hotărîre) privind „procedura care urmează a fi urmată pentru examinarea, folosirea și păstrarea datelor obținute”. Norma criticată ar avea menirea să reglementeze acest domeniu, însă ea nu este clară, fiind și imprivizibilă. Expresia „momentul încetării urmăririi penale” poate fi interpretată doar în sensul dispozițiilor art. 275, 285 CPP, ceea ce ar însemna că prin art. 132⁵ alin. (7) CPP se exclude amînarea informării persoanei în privința căreia, după „terminarea urmăririi penale”, procurorul adoptă o soluție conform art. 291 alin. (1) lit. a) CPP. În practică, după cum s-a procedat și în speța penală, se dispune amînarea informării persoanei supuse măsurii speciale de investigații chiar și în cazul cînd aceasta este plasată în detenție, asigurîndu-i-se accesul la informația respectivă doar după prezentarea materialelor de urmărire penală, conform art. 293 CPP, mult prea tîrziu pentru a-și realiza dreptul la apărare, inclusiv, prin contestarea eventualelor acțiuni abuzive, ceea ce duce și la încălcarea garanțiilor inerente dreptului la un proces achitabil. Astfel, normele criticate sunt contrare art. 1 alin. (3), 20; 21; 23; 26; 28; 30 din Constituție.

Potrivit art. 132⁹ alin. (15) CPP, „... Judecătorul de instrucție ... decide care din comunicările înregistrate urmează a fi nimicite, desemnînd persoane responsabile de nimicire”. În această parte, norma criticată nu corespunde criteriilor de claritate și previzibilitate a legii, conform conceptelor dezvoltate de CtEDO și Curtea Constituțională. Dispozițiile enunțate contravin art. 32 alin. (1) din Legea nr. 780 din 27.12.2001, potrivit căreia „Elementul structural de bază al actului legislativ este articolul. El are caracter unitar și conține una sau mai multe dispoziții cu raport direct între ele și subordonate unei și aceleiași idei”. Astfel, potrivit art. 132⁹ alin. (13) CPP, comunicările interceptate și înregistrate se vor păstra integral pe suport inițial prezentat organului de urmărire penală de către subdiviziunea tehnică. Acest suport se va păstra la judecătorul de instrucție care a autorizat măsura specială de investigații, legea nestabilind perioada de păstrare. În același timp, „suportul inițial” poate fi prezentat judecătorului de instrucție doar în condițiile art. 132⁹ alin. (15) CPP – în termen de 48 de ore de la finisarea perioadei autorizate a interceptării și înregistrării comunicărilor. Nimicirea unor înregistrări în condițiile alin. (15) contravine dispozițiilor alin. (13) art. 132⁹ CPP, ultimile avînd menirea să asigure dreptul la apărare și a altor garanții inerente dreptului la un proces echitabil. Or, în anumite cazuri, pentru a evita acțiunile abuzive sau arbitrare, inclusiv prin ruperea din context a anumitor înregistrări, părții apărării trebuie să-i fie asigurat accesul la conținutul integral al comunicărilor înregistrate pe suportul inițial.

Potrivit art. 132⁹ alin. (1) CPP, interceptarea și înregistrarea comunicărilor se efectuează de către organul de urmărire penală sau de către ofițerul de investigații. Prin art. 132⁹ alin. (15) CPP se reglementează procedura verificării respectării cerințelor legale la interceptarea și înregistrarea comunicărilor de către organul de urmărire penală, nimicirea acestor înregistrări, dar nu și a celor efectuate de către ofițerul de investigații. În așa mod, dispozițiile criticate sunt contrare art. 20, 21, 26, 30 din Constituție.

Prevederile art. 132² alin. (2) lit. b), c); 134⁶; 135 alin. (1) CPP în măsura în care se interpretează că, măsurile speciale de investigații, reglementate de aceste dispoziții legale, se efectuează la etapa urmăririi penale, sunt neconstituționale. Potrivit conceptului, promovat la elaborarea normelor criticate, acceptat de legiuitor, măsurile speciale de investigații prevăzute de art. 132² alin. (2) lit. b), c) CPP, se efectuează doar „în vederea fundamentării convingerii cu privire la oportunitatea urmăririi penale”, ceea ce se confirmă și prin dispozițiile art. 135 alin. (3) CPP. Modul de interpretare a prevederilor art. 132² alin. (2) lit. c); 135 alin. (1) CPP generează acțiuni de provocare/simulare a unor evenimente, situație incompatibilă cu art. 6 & 1 CEDO (*Hotărîrile CtEDO în cauzele Sandu c. Moldovei; Pareniuc c. Moldovei; Ramanauskas c. Lituaniei*).

Dispozițiile art. 132² alin. (2) lit. b), c) CPP contravin art. 32 alin. (1) din Legea nr. 780 din 27.12.2001. Dispozițiile criticate nu au caracter unitar și nu sunt subordonate unei și aceleiași idei comparativ cu dispozițiile art. 132² alin. (1) CPP.

Prin urmare, dispozițiile art. 132² alin. (2) lit. b), c); 134⁶; 135 alin. (1) CPP, contravin art. 1 alin. (3), 20, 21, 23 din Constituție.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15. În baza celor invocate, solicit Curții Constituționale recunoașterea neconstituționalității:

- 1) normei de drept incluse în art. 132¹ alin. (2) pct. 2) Codul de procedură penală, care contravine art. 23, 30 din Constituție;
- 2) normelor de drept incluse în art. 132² alin. (3), 132⁴ alin. (1) Codul de procedură penală, care contravin art. 23, 28, 30 din Constituție;
- 3) normei de drept incluse în art. 132⁴ alin. (7) Codul de procedură penală, în cazul în care se interpretează că măsura specială de investigații poate fi prelungită în baza demersului procurorului înaintat după expirarea perioadei de autorizare, care contravine art. 1 alin. (3), art. 8 alin. (1); art. 16; 20; 21; 30 din Constituție;
- 4) normei de drept incluse în art. 132⁵ alin. (7) Codul de procedură penală, textul „*dar nu mai târziu de momentul încetării urmăririi penale*” care contravine art. 1 alin. (3), 20;21;23;26;28;30 din Constituție;
- 5) normei de drept incluse în art. 132⁹ alin. (15) Codul de procedură penală, care contravine art. 20,21,26,30 din Constituție;
- 6) normelor de drept incluse în art. 132² alin. (2) lit. b), c); 134⁶; 135 alin. (1) Codul de procedură penală, în cazul în care se interpretează că, măsurile speciale de investigații, reglementate de aceste dispoziții legale, se efectuează la etapa urmăririi penale, contravin art. art. 1 alin. (3), 20, 21, 23 din Constituție.

8

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

16.

VII - LISTA DOCUMENTELOR

17.

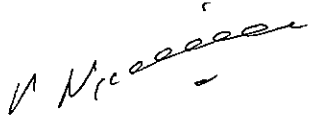
- a) Plîngere-denunț din 15.01.2015;
- b) Ordonanța din 15.01.2015;
- c) Procesul-verbal de audiere a martorului din 15.01.2015;
- d) Ordonanță de ridicare din 15.01.2015;
- e) Proce-verbal de ridicare din 15.01.2015;
- f) Proces-verbal de examinare și stenograma comunicărilor din 15.01.2015;
- g) Ordonanță privind recunoașterea și anexarea corpurilor delictive din 15.01.2015;
- h) Ordonanța privind formarea grupului de procurori și atribuirea ofițerilor de investigații a statutului de ofițer de urmărire penală din 15.01.2015;
- i) Raportul ofițerului de investigații privind inițierea măsurii speciale privind controlul transiterii banilor din 15.01.2015;
- j) Ordonanța privind controlul transiterii banilor din 15.01.2015;
- k) Proces-verbal privind examinarea și predarea bancnotelor din 15.01.2015;
- l) Raportul ofițerului de investigații privind inițierea urmăririi vizuale din 15.01.2015;
- m) Ordonanța privind dispunerea urmăririi vizuale din 15.01.2015;
- n) Cererea denunțatorului privind acordul la înregistrarea comunicărilor din 15.01.2015;
- o) Raportul ofițerului de investigații privind inițierea interceptării și înregistrării comunicărilor din 15.01.2015;
- p) Ordonanța privind interceptarea și înregistrarea comunicărilor și imaginilor din 15.01.2015;
- q) Proces-verbal privind înzestrarea cu tehnică specială din 15.01.2015;
- r) Raportul ofițerului de investigații privind inițierea documentării cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice din 15.01.2015;
- s) Ordonanța privind documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice din 15.01.2015;
- t) Raport privind rezultatele controlului transiterii banilor din 16.01.2015;
- u) Demers privind confirmarea legalității interceptării și înregistrării comunicărilor din 16.01.2015;
- v) Încheierea privind confirmarea legalității interceptării și înregistrării comunicărilor din 16.01.2015;
- w) Încheierea judecătorului privind confirmarea legalității documentării cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice din 16.01.2015;
- x) Proces-verbal privind înzestrarea cu tehnică specială din 22.01.2015;
- y) Proces-verbal privind înzestrarea cu tehnică specială din 03.02.2015;
- z) Raportul ofițerului de investigații privind prelungirea controlului transiterii banilor din 10.02.2015;
- aa) Ordonanța privind prelungirea controlului transiterii banilor din 10.02.2015;
- bb) Ordonanța privind prelungirea urmăririi vizuale din 10.02.2015;
- cc) Încheierea judecătorului privind autorizarea prelungirii interceptării și înregistrării comunicărilor din 13.02.2015;
- dd) Ordonanța privind prelungirea documentării cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice din 13.02.2015;
- ee) Încheierea judecătorului privind prelungirea documentării cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice din 13.02.2015;
- ff) Proces-verbal privind înzestrarea cu tehnică specială din 25.02.2015;
- gg) Proces-verbal privind înzestrarea cu tehnică specială din 26.02.2015;
- hh) Proces-verbal privind examinarea și predarea bancnotelor din 26.02.2015;
- ii) Raportul privind prelungirea controlului transiterii banilor din 13.03.2015;
- jj) Ordonanța privind prelungirea controlului transiterii banilor din 16.03.2015;
- kk) Ordonanța și încheierea judecătorului privind prelungirea interceptării și înregistrării comunicărilor din 16.03.2015;
- ll) Ordonanța privind prelungirea urmăririi vizuale din 16.03.2015;
- mm) Ordonanța privind prelungirea documentării cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice din 16.03.2015;
- nn) Încheierea judecătorului privind prelungirea documentării cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice din 16.03.2015;
- oo) Proces-verbal privind înzestrarea cu tehnică specială din 20.03.2015;
- pp) Proces-verbal privind înzestrarea cu tehnică specială din 06.04.2015;
- qq) Proces-verbal privind înzestrarea cu tehnică specială din 07.04.2015;
- rr) Proces-verbal privind examinarea și predarea bancnotelor din 07.04.2015;
- ss) Proces-verbal de reținere din 07.04.2015;
- tt) Ordonanța privind constatarea legalității efectuării măsurii speciale de investigații din 15.04.2015;
- uu) Ordonanța privind constatarea legalității efectuării urmăririi vizuale din 15.04.2015;
- vv) Încheierea judecătorului prin care se constată respectarea cerințelor legale la efectuarea interceptării comunicărilor din 17.04.2015;
- ww) Demersul procurorului și încheierea judecătorului privind constatarea legalității documentării cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice din 17.04.2015;
- xx) Cererea părții apărării formulată în ședința preliminară;

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

18. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul mun. Chișinău

Data 25.04.2016

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'N. Niculescu', written in a cursive style.

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)